

Šamánkovy Poděbrady

Jan Janoušek, Zuzana Urbanová

Ve dnech 10. až 12. ledna 2019 se konaly 34. Šamánkovy Poděbrady a 42. Motolský seminář dětské kardiologie. Proč takto komplikovaný název? Do roku 2017 organizoval seminář „Prevence ischemické choroby srdeční od dětského věku“ prof. MUDr. Milan Šamánek, DrSc., s cílem vzdělat dětské kardiology v problematice aterosklerózy a informovat o nedávných poznatcích v této problematice. Zároveň od zahájení činnosti Dětského kardiocentra v Motole v roce 1977 tradičně probíhal každý rok vánoční seminář o nových trendech v dětské kardiologii. Před dvěma roky předal prof. Šamánek organizaci Poděbrad prof. MUDr. Janu Janouškovi, Ph.D., současnému přednostovi motolského Dětského kardiocentra, který se spolu s kolegy rozhodl přejmenovat seminář na Šamánkovy Poděbrady a spojit ho s motolským seminářem dětských kardiologů v jednu akci. Problematika vrozených srdečních vad a získaných srdečních onemocnění u dětí a problematika prevence aterosklerózy od dětského věku se tak spojila v ojedinělé mezioborové setkání. Jako vždy byl dán prostor i aktuálním společenským tématům vztahujícím se k medicíně obecně.

Záštitu nad seminářem převzala Pracovní skupina dětské kardiologie České kardiologické společnosti a Česká společnost pro aterosklerózu, která poděbradské semináře podporuje odborně od jeho založení (prof. MUDr. Josef Šobra, DrSc.; prof. Ing. Rudolf Poledne, CSc.; prof. MUDr. Richard Česka, CSc., FACP, FEFIM, a prof. MUDr. Michal Vrablík, Ph.D.).

Po slavnostním zahájení shrnul prof. MUDr. Josef Veselka, CSc., z Kardiologické kliniky FN v Motole nové poznatky o hypertrofické kardiomyopatii, srovnal výsledky léčby chirurgickou myektomií s alkoholovou septální ablací. Následovala přednáška prof. Tulzera z Oddělení dětské kardiologie na Kepler Universitätsklinikum v Linci. Toto pracoviště má velké zkušenosti s fetálními intervencemi u vrozených srdečních vad, především u kritické aortální a pulmonální stenózy, a poskytuje také léčbu českým pacientkám. Poslední přednáškou prvního dne prim. MUDr. Pavel Frůhauf, CSc., z Kliniky dětského a dorostového lékařství VFN v Praze nastínil ne příliš optimistickou budoucnost české pediatrie, alarmující a progresivní nedostatek dětských lékařů.

Následující den prof. Janoušek zavzpomínal na prestižní událost konanou k 100. výročí založení ČR na českém velvyslanectví v Londýně – „Czech Heart Day“ – organizovanou velvyslancem Liborem Sečkou a prof. MUDr. Janem Markem, Ph.D., FESC, z Great Ormond Street Hospital v Londýně. Cílem semináře bylo představit dlouholetou spolupráci českých a britských kardiologů v jednotlivých segmentech kardiologie. Křišťálovým srdcem byli oceněni zakladatelé této spolupráce – profesori Jane Somerville, Jaroslav Štark, Robert Anderson a Milan Šamánek.

Program pak pokračoval přednáškou prof. MUDr. Jana Pirka, DrSc., který zavzpomínal na počátky České kardiolo-

gické společnosti. Prof. MUDr. Michael Aschermann, DrSc., FESC, FACC, ukázal nové možnosti léčby chronické tromboembolické nemoci, prof. MUDr. Jiří Vítovec, CSc., FESC, pak obhajoval výhody léčby digoxinem. Prof. MUDr. Bohuslav Ošťádal, DrSc., z Fyziologického ústavu AV ČR vysvětlil úlohu mitochondrií v odolnosti srdečního svalu k hypoxii a na závěr prof. MUDr. Miloš Táborský, CSc., FESC, FACC, MBA, nastínil budoucnost kardiologie v třetím tisíciletí. Prof. MUDr. Jaromír Hradec, CSc., FESC, pak představil studii CANTOS a význam protizánětlivé léčby aterosklerózy, doc. MUDr. Radim Brát, Ph.D., MBA, odborník v technologii výroby tuků, poukázal na fakta i mýty o rostlinných a živočišných tucích. Prof. MUDr. Renata Cífková, CSc., z Centra kardiovaskulární prevence Thomayerovy nemocnice ukázala dlouhodobé trendy ve vývoji kardiovaskulárních rizikových faktorů v ČR a prof. Vrablík upozornil na význam snižování cholesterolu již od dětského věku. Mgr. Jaroslav Hořejší přednesl úvahu o vědě a pavědě v medicíně.

Opolední blok byl věnován vrozeným srdečním vadám. MUDr. Petr Bukovský porovnal výsledky náhrady aortální chlopně v dětském věku s Rossovou operací. MUDr. Rudolf Poruban představil dlouhodobé výsledky implantací konduktů do pulmonální pozice a MUDr. Štěpán Černý, CSc., MBA, z Nemocnice Na Homolce vysvětlil techniky mitrální chirurgie aplikované u dětí. Následovaly tři zajímavé kazuistiky pacientů z Dětského kardiocentra v Motole a na závěr prof. MUDr. Cyril Höschl, DrSc., FRCPsych., z Národního ústavu duševního zdraví ve své filozofické přednášce ukázal, že ADHD je diagnóza, kterou trpělo v minulosti mnoho významných osobností.

V paralelní sekci pro sestry, kterou organizovala Bc. Dana Křivská z Dětského kardiocentra a která měla tradičně velmi vysokou úroveň, zazněly přednášky o intervenční katetrizaci, mimotělním oběhu a mechanických podporách u dětí, o pooperačních arytmiích, dětské paliativní péči a o kvalitě života dětí po transplantaci srdce. V druhém bloku sestry diskutovaly o inhalačním podávání furosemidu, vlivu sestry na compliance pacienta, o zlepšení školení kardiopulmonální resuscitace, o těhotenství pacientek s plicní arteriální hypertenzí a o katetrizační implantaci pulmonální chlopně v dospělosti. Na závěr radila nutriční terapeutka Bc. Tomešová, jak zhubnout. Program sester měl vynikající úroveň.

Poslední den semináře byl věnován dvěma okruhům dotýkajícím se kardiologie dětí i dospělých – perzistujícímu foramen ovale (PFO) a vrozeným patologiím koronárních arterií. MUDr. Martin Šrámek z cerebrovaskulárního centra ÚVN poukázal na význam PFO u centrálních mozkových příhod, MUDr. Viktor Tomek, Ph.D., z Dětského kardiocentra na úskalí při diagnostice PFO a doc. MUDr. Josef Štásek, Ph.D., z I. interní kardioangiologické kliniky v Hradci Králové na složitost indikace uzávěru PFO. Primář MUDr. Aleš Tomek, Ph.D., FESO, z Neurologické kliniky FN

v Motole vysvětlil roli nových perorálních antikoagulancií (NOAC) u PFO. Na závěr doc. MUDr. Debora Karetová, CSc., z II. interní kliniky VFN v přehledné přednášce vysvětlila význam genetické diagnostiky trombofilních stavů a vývoj posuzování jejich významnosti. V závěrečném bloku MUDr. Cyril Štěchovský z Kardiologické kliniky FN v Motole ukázal morfologické a funkční vyšetření koronárních tepen. MUDr. Ondřej Materna z Dětského kardiocentra poukázal v zajímavé kasuistice na anomálii průběhu koronární tepny s rizikem ischemie při intervenčním závěru tepenné dučeje. Profesor Jan Marek z Great Ormond Street Hospital v Londýně se věnoval problematice asymptomatických pacientů s anomálním průběhem koronárních arterií a rizikem náhlého úmrtí. MUDr. Roman Antonín Gebauer z Herzzentrum v Lipsku upozornil na možné poškození koronárních arterií při ablační léčbě arytmií a MUDr. Roman Gebauer z Dětského kardiocentra v Motole ukázal chirurgický pohled a možnosti léčby vrozených vývojových anomálií koronárních arterií. Závěrečná přednáška prof. MUDr. Václava Chaloupeckého, CSc., přednesená MUDr. Karlem Koubským, Ph.D., se věnovala dlouhodobým výsledkům již více než 600

anatomických korekcí transpozice velkých tepen v Dětském kardiocentru.

Celý seminář byl záměrně multidisciplinární a tradičně ve velmi přátelské atmosféře. Účast byla zatím historicky největší, více než 260 účastníků z celé ČR i Slovenska, byli to zejména dětské kardiologové, ale také odborníci z jiných oborů a nelékařští zdravotničtí pracovníci. Všichni velmi kladně hodnotili odbornou i společenskou úroveň semináře. Organizace agenturou Galén Symposion byla tradičně bezchybná. Termín příštího semináře v Poděbradech je 9.–11. ledna 2020 a tato zpráva je zároveň pozvánkou k účasti širší odborné veřejnosti.

Prof. MUDr. Jan Janoušek, Ph.D.^a;

doc. MUDr. Zuzana Urbanová, CSc.^b

*^a Dětské kardiocentrum, 2. lékařská fakulta Univerzity
Karlovy a Fakultní nemocnice v Motole, Praha,
e-mail: jan.janousek@fnmotol.cz;*

*^b Klinika dětského a dorostového lékařství,
1. lékařská fakulta Univerzity Karlovy
a Všeobecná fakultní nemocnice v Praze*